
СИНОПСИС

Літо 1957-го, серпень, Хіросіма.

Француженка, років тридцяти, у цьому місті. Вона приїхала на зйомки фільму про мир.

Історія починається напередодні повернення цієї жінки у Францію. Зйомки фільму, де вона грала, насправді вже закінчились. Залишилося зняти лише епізод.

Саме напередодні свого повернення у Францію ця француженка, ім'я якої ніколи не лунає у фільмі — це анонімна особа, — зустрічає японця (інженера чи архітектора), з яким вона переживає бурхливу, але коротку любовну історію.

Обставини їхньої зустрічі у фільмі залишаються поза кадром. Тому, що питання не в цьому. Такі зустрічі трапляються будь-де. Що важливо, так це те, що впливає з цих повсякденних зустрічей.

Цю щасливу парочку ми не бачимо на початку фільму. Ні її. Ні його. У свою чергу, замість них бачимо знівечені тіла — на рівні голови та стегон; вони рухаються у муках — чи то кохання, чи то агонії, — тіла послідовно вкриваються попелом, росою, атомною смертю та потом досконалого кохання.

Мало-помалу ці анонімні безформні тіла перетворюються на їхні власні тіла.

Бачимо їх у ліжку в готельному номері. Вони голі. Бачимо їхні гладенькі неушкоджені тіла.

Про що вони розмовляють? Саме про Хіросіму.

Вона йому каже, що все бачила в Хіросімі. Кадри того, що вона бачила. Це жахливо. Однак його голос, голос нігіліста, звинувачує її в брехливих зображеннях. Він повторює, не звертаючись саме до неї, що вона нічого не бачила в Хіросімі.

Їхня перша розмова буде алегоричною. *Взагалі, це буде розмова-опера*. Неможливо розмовляти про Хіросіму. Все, що можливо, це розмовляти про неможливість розмови про Хіросіму. *Знайомство з Хіросімою* апріорі пропонується як показова пастка розуму.

Такий початок, таке офіційне дефіле жахів, які вже відбулися в Хіросімі і які згадуються у ліжку в готелі, такі спогади-святотатство — все це відбувається свідомо. Розмовляти про Хіросіму можна будь-де, навіть у готельному ліжку, під час романтичних зустрічей, під час адюльтеру. Два тіла персонажів, дійсно закоханих, нам нагадують про це. Що дійсно є святотатством, якщо святотатство має місце, — це сама Хіросіма. Не потрібно бути лицеміром та уникати питання.

Так мало показано з *пам'ятника* під назвою *Хіросіма*, лише жалюгідні крихти *пам'ятника* під назвою *Порожнеча*.

Глядач має вийти з цих спогадів позбавленим упереджень та готовим сприйняти все, що йому кажуть про наших двох героїв.

Ось вони, саме повертаємось до їхньої власної історії.

Банальна історія, історія, яка трапляється щодня, тисячу разів на день. Японець, одружений, у нього є діти. Француженка теж заміжня, взагалі-то в неї двоє дітей. Вони переживають пригоду на одну ніч.

Але де? В Хіросімі.

Це почуття, таке банальне, таке щоденне, в такому місті у світі, де його найважче уявити: Хіросіма. Нічого не визначено в Хіросімі. Особливе сяйво в кожному жесті, в кожному слові, надає додаткового значення до буквального. Саме тут розгортається основна сюжетна лінія фільму, на закінчення опис жаху за жахом, як це вже зробили самі японці, але треба змусити оживити цей жах попелу, змусити вписатись у кохання, яке буде дуже особливим та «чарівним». Саме тут, заздалегідь, глядачі мають повірити, що це відбувається по всьому світу, десь у місті, де смерть *не залишає слідів*.

Між двома, які віддалені одне від одного географічно, історично, економічно, мають різну філософію та расу, віддалені настільки, наскільки це можливо, Хіросіма буде спільним місцем (можливо, єдиним на цій землі), де еротизм, кохання, біль з'являються під нещадним сяйвом. Штучність може бути будь-де, але не в Хіросімі. В Хіросімі вона не може існувати під боєм, не може бути запереченою.

Засинаючи, вони ще розмовляли про Хіросіму. По-іншому. В бажанні та, можливо несвідомо, в перших проблисках кохання.

Їхня розмова стосувалася водночас їх самих та Хіросіми. Їхні розмови переплетені, сплутані таким чином, що *після подій у Хіросімі* їх неможливо розрізнити.

Завжди їхня власна історія, якою б короткою вона не була, переносить глядача в Хіросіму.

Якщо не дотримуватись цієї умови, цей фільм стане черговим фільмом на замовлення і не викличе інтересу, крім того, що буде сприйнятий як документальний роман. Якщо дотриматись цієї умови, можна домогтись більшого результату. Хіросіма може стати набагато переконливішим уроком, ніж це змальовано у фальшивому документальному фільмі на замовлення.

Вони прокинуться. Почнуть розмову, поки вона вдягається. Про се про те, про Хіросіму. Чому ні? Це природно. Ми ж у Хіросімі.

Раптом вона з'являється у формі медсестри Червоного Хреста.

(У цьому костюмі, який взагалі є формою офіційної чесноти, він захоче її знов. Йому потрібно побачити її ще раз. Він, як і всі чоловіки, *саме так*, бачить у цьому перевдягненні еротичний момент, спільний для всіх чоловіків. (Вічна медсестра вічної війни...)

Чому ж вона, яка теж бажає його, не хоче з ним зустрітись ще раз? Вона не пояснює.

Після пробудження вони розмовляють про її минуле.

Що трапилося в Невері, в її рідному містечку, в Ньєврі, де вона зростала? Що трапилося в її житті такого, внаслідок чого вона стала саме такою, вільною та водночас загнаною, такою чесною і брехливою, такою підозрілою та відкритою? Такою прагнучою до романтичних зустрічей? Такою боягузливою перед коханням?

Якось, каже вона йому, якось у Невері вона збожеволіла. Вона була божевільна від злості. Вона промовляє це, начебто каже, що якось у Невері вона остаточно подорослішала. Однаково.

Можливо, цей «епізод» у Невері пояснює її теперішню поведінку в Хіросімі, але вона нічого не каже про це. Вона розповідає епізод у Невері, як щось інше. Не пояснюючи причини.

Вона йде. Вона вирішує з ним більше не бачитись.

Але вони знов побачаться.

Четверта година вечора. Площа Миру в Хіросімі (чи перед лікарнею).

Ідуть оператори (у фільмі ми завжди їх бачимо, але тільки як вони залишають майданчик, несучи свою техніку). Демонтують трибуни. Зривають плакати.

Французенка спить у затінку (можливо) трибуни, яку демонтують.

Щойно закінчили зйомку повчального фільму про мир. Фільм зовсім не розважальний, просто ще один фільм.

Японець проходить крізь юрбу, яка товпиться біля декорацій фільму, зйомка якого щойно закінчилася. Це той чоловік, якого ми бачили зранку в кімнаті. Він помічає француженку, зупиняється, йде до неї, дивиться, як вона спить. Його погляд будить її. Він тут не випадково. Він прийшов побачити її ще раз.

Марш відбудеться майже відразу після їхньої зустрічі. Це йде зйомка останнього епізоду фільму. Марш дітей, студентів. Собаки. Коти. Роззяви. Вся Хіросіма буде там, як завжди, коли стосується служби Миру на землі. *Вигадливий* марш.

Буде дуже спекотно. Небо буде грізним. Вони чекають, поки пройде марш. Можливо, зараз, під час маршу, він каже їй, що йому здається, що він кохає її.

Він веде її до себе. Вони коротко розмовляють про спільний спосіб життя.

Вони обоє з тих, хто щасливий у шлюбі і хто не шукає доповнень чи компенсацій у подружній зраді.

Саме у нього, під час кохання, вона починає свою розповідь про Невер.

Вона знов тікає від нього. Вони йдуть у кафе на березі річки, щоб «згаяти час до її від'їзду». Вже ніч.

Вони залишаються там ще кілька годин. Їхнє кохання зростає пропорційно часу, який їм залишився до її відльоту завтра вранці.

ЗМІСТ

Синопис	6
Передмова	15
ЧАСТИНА I	16
ЧАСТИНА II	35
ЧАСТИНА III	52
ЧАСТИНА IV	68
ЧАСТИНА V	88
ДОДАТКИ	101
Явні сцени	101
Невер	116
Портрет японця	123
Портрет французенки	125